

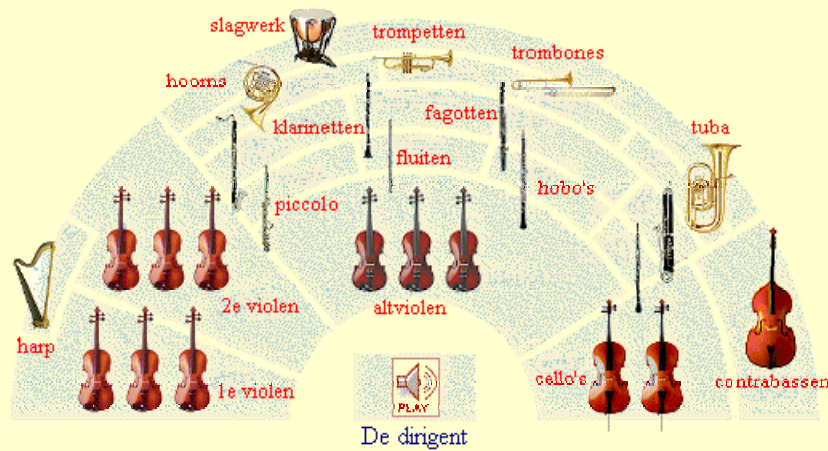
Harmonie in Muziek?

en / of

Muziek in Harmonie?

Orkestopstelling

SYMFONIE-ORKEST

Hoeveel Musici?

- Hangt af van het repertoire, variërend tussen 34 en 200
 - Klein Strijkers:
 - 8 1e violen
 - 6 2e violen
 - 4 altviolen
 - 2 celli
 - 1 contrabas
 - Klein blazers:
 - 2 fluiten
 - 2 hobo's
 - 2 klarinetten
 - 2 fagotten
 - 2 hoorns
 - 2 trompetten
 - 1 slagwerker, pauk
- bv Beethoven, Mozart

Groot (bv Mahler):

- 22 1e violen
- 20 2e violen
- 18 altviolen
- 16 celli
- 12 contrabassen
- 4 fluiten
- 4 hobo's
- 4 klarinetten
- 4 fagotten
- 8 hoorns
- 4 trompetten
- 4 trombones
- 1 tuba
- 5 slagwerkers

Fragment Leonard Bernstein

Uit: Sjostakovitsj Symfonie nr 5,
DVD, the art of conducting, tr 19

Verschillende type musici

Instrumenten

- Koper, slagwerk, contrabassisten -> gangmakers, 1e bij de koffie of in de kroeg
- Altviolen, bestaan de meeste grappen over. Altijd te laat of vals
- Harpisten: fragment DVD Fellini: tr 2
- Verschil tussen strijkers en blazers:
 - strijkers spelen met meer mensen 1 partij
 - blazers spelen allemaal eigen partij

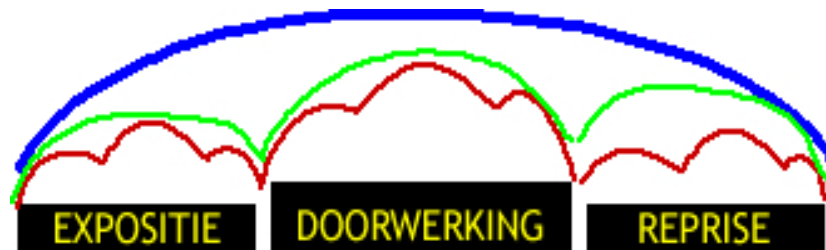
Symfonie

- 3, 4 of 5 delen
- Duidelijke structuur en vorm
- 1e deel is meestal een sonatevorm
- Vereist consequente werkwijze

Sonatevorm

- Expositie (wordt dikwijls een keer herhaald):
 - 1e thema of hoofdthemagroep (in hoofdtoonsoort)
 - overgangsgroep of -zin (moduleert)
 - 2e thema of neventhemagroep (in dominant of paralleltoonsoort)
- Doorwerking: materiaal uit expositie, harmonische spanningsopbouw
- Reprise:
 - 1e thema of hoofdthemagroep (in hoofdtoonsoort)
 - verbindingsgroep of -zin (soms verkort) (moduleert niet)
 - neventhemagroep (soms verkort) (in hoofdtoonsoort)
- Coda

Sonatevorm

voorbeeld van spanningsbogen in een sonate

Fragment Richard Strauss

Uit: Strauss Till Eulenspiegel,
DVD, the art of conducting, tr 7

Vorbereitung voor een repetitie

- Studeren van het werk
- Studeren van het werk
- Studeren van het werk
- Zodanig dat je een duidelijk concept hebt.
- Je moet van iedere noot in het werk een idee hebben hoe die moet klinken:
 - Articulatie
 - Klankkleur
 - Balans
 - Frasering

De Repetitie:

- Kennismaking van het orkest met het werk en met jouw visie.
- Speel het werk door zodat iedereen een idee krijgt van wat je wilt. Niet stoppen, doorspelen.
- Vervolgens een 2e keer doorspelen en evt tijdens het spel non verbaal communiceren met musici over zaken die wellicht 1e keer niet goed waren.
- Daarna werken aan frases/gedeeltes die nog niet goed zijn.

Tijdens de repetitie:

- Je vergelijkt hetgeen wat er gespeeld wordt met wat er in je hoofd klinkt
- Je bedenkt wat er evt gerepeteerd dient te worden
- Je communiceert non verbaal met de musici middels oogcontact en bewegingen
- Je controleert of iedereen zijn volledige meewerking geeft
- Je luistert naar de musici wat ze je teruggeven, wat ze toevoegen aan je concept
- Je “voelt” aan hoe het valt bij de musici

Fragment Fellini: Prova d'orchestra

- Orkest repetitie in Italië..., DVD Fellini tr. 3

Psychologie?

- Gebruik humor om je doel te bereiken, zonder een cabaretier te willen zijn
- Ga met extreme ideeën soms net iets tever zodat je “wisselgeld” hebt
- Breng het zodanig dat de musici het idee hebben dat ze ook iets te zeggen hebben
- Benader de musici met respect
- Blijf altijd goed luisteren naar wat er speelt en waarom

het allerbelangrijkste

- Wees eerlijk / puur / oprecht
- Blijf jezelf
- Blijf trouw aan de partituur
- Maak muziek!

Conclusie?

- Een orkest is een afspiegeling van de maatschappij
- Een deel loopt voorop in betrokkenheid
- Het grootste deel loopt mee met de rest
- Een deel is tegen en doet zijn best om deze frustratie zo goed mogelijk te laten horen
- Een dirigent/manager moet heel goed weten welk doel hij wil bereiken en hoe hij dat van plan is te doen.

Dank U Wel

Proost...

Jean-Pierre Gabriel